

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 22 september 2011 inzake het Ontwerpbesluit houdende wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag (Besluit percentages drempel- en toetsingsinkomen zorgtoeslag) (33 000 XVI, nr. 4)

De voorzitter van de commissie,
Smeets

De griffier van de commissie,
Teunissen

Inbreng PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennis genomen van het Ontwerpbesluit houdende de wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag.

Deze leden vinden dat de zorgtoeslag is bedoeld om de zorgpremie betaalbaar te houden voor huishoudens met een laag inkomen. De vraag is dan ook of het doel van dit Besluit is om het budgettaire beslag en het aantal gebruikers gelijk te houden, of om ervoor te zorgen dat de zorgpremie betaalbaar blijft voor lagere inkomens. Omdat de standaardpremie de afgelopen jaren meer is gestegen dan de inkomens wordt een steeds groter deel van de nominale premie gecompenseerd via de zorgtoeslag. Het feit dat het maximale inkomen waarbij recht op zorgtoeslag bestaat, is gestegen betekent naar de mening van deze leden niet dat mensen ten onrechte zorgtoeslag krijgen, maar dat het steeds moeilijker wordt om de hoge zorgpremie op te brengen.

Door middel van dit Besluit wordt er nu voor gekozen het normpercentage en het afbouwpercentage te verhogen, zodat minder mensen zorgtoeslag krijgen en een lagere zorgtoeslag wordt toegekend. Daarmee wordt het oorspronkelijke doel van de zorgtoeslagregeling volgens de leden van de fractie van de PvdA ondermijnd. Als blijkt dat de uit te keren zorgtoeslag een te groot budgettair beslag legt zou volgens deze leden eerder gekeken moeten worden naar een ander systeem, waarbij de kosten voor de zorg ook inkomensafhankelijk worden gedragen. Deze leden zouden liever zien dat de zorgtoeslag wordt gebruikt voor een meer inkomensafhankelijke premie. Dat bespaart ook de kosten van het onnodig rondpompen van geld, geeft minder administratieve lasten en minder collectieve uitgaven. Deze leden vragen een uitgebreide reactie op het voorstel van Van de Ven en Schut (FD 6-4-2010) om de zorgtoeslag af te schaffen en de nominale zorgpremie te verlagen. De leden van de fractie van de PvdA zijn ervan op de hoogte dat de Zorgverzekerings-wet (Zvw) bepaalt dat de helft van de zorguitgaven wordt betaald uit inkomensafhankelijke bijdragen en de andere helft uit nominale zorgpremies. Met afschaffing van de zorgtoeslag zou deze verdeling tevens gewijzigd kunnen en moeten worden.

Deze leden vragen hoe groot de besparing door al de vermindering van de administratieve lasten voor overheid, verzekeraars en burgers zal bedragen. Hoe groot zou de verminderde werklast voor de Belastingdienst zijn? Deze leden vinden het aannemelijk dat ook de premieconcurrentie fors zal toenemen; verzekeraars zullen immers niet snel een nominale extra premie durven vragen als anderen dat niet doen. Met het afschaffen van de nominale premie zou ook het probleem van wanbetalers en onverzekerden zijn opgelost. Deze leden zien graag een uitgebreid overzicht waarin de verschillende kosten en lasten c.q. opbrengsten worden weergegeven van het huidige systeem en het zogenaamde Duitse systeem (een nominale premie van nul), zowel kwalitatief als kwantitatief.

De leden van de fractie van de PvdA erkennen het probleem van de toenemende overheidsuitgaven aan zorgtoeslag. Deze leden zijn echter van mening dat met de huidige oplossing, zoals deze wordt geboden in het voorliggende Besluit, opnieuw eenzijdig het probleem wordt verschoven naar de verzekerden. Deze worden naast een fors stijgende premie, een hoger eigen risico en een kleiner verzekerd pakket nu ook geconfronteerd met een lagere zorgtoeslag. Dit betekent een inkomensachteruitgang van maximaal -2%. De leden van de fractie van de PvdA vragen of de regering voldoende inzicht heeft in wat een bedrag van € 175 in 2015 voor een alleenstaande bijstandsgerechtigde of € 440 voor

een echtpaar in de bijstand werkelijk betekent. De stapeling van negatieve maatregelen maakt volgens hen dat van het oorspronkelijke streven naar een betaalbare premie voor iedereen geen sprake meer is.

Inbreng PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het Ontwerpbesluit houdende wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag dat getekend is door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Deze leden delen de visie van het kabinet dat de zorgtoeslag bedoeld is om de zorgpremie betaalbaar te houden voor huishoudens met een laag inkomen. Maatregelen zijn nodig om de zorgtoeslag beheersbaar te houden. Zij kunnen zich in grote lijnen vinden in het ontwerpbesluit, maar zitten naar aanleiding van de nota van toelichting met een aantal vragen.

De minister schrijft in het ontwerpbesluit dat de standaardpremie de afgelopen jaren meer is gegroeid dan de inkomens. De leden van de PVV-fractie willen graag weten met welk bedrag de standaardpremie de afgelopen jaren gestegen is. Daarnaast willen zij graag weten wat de verwachtingen van het kabinet zijn voor de komende jaren met betrekking tot een verdere stijging van de standaardpremie. Hoe groot is deze verwachte stijging en wat zijn de effecten hiervan voor de beheersbaarheid van de zorgtoeslag?

In het ontwerpbesluit schrijft de minister dat deze maatregel structureel tot een opbrengst van 2,9 miljard euro zal leiden. De leden vragen zich af in welk jaar de besparing voor het eerst 2,9 miljard euro zal bedragen. Daarnaast vragen de leden zich af hoe, gezien de verwachte stijging van de standaardpremie, deze besparing een structureel karakter kan hebben. Is de minister bereid additionele maatregelen te treffen wanneer blijkt dat de besparing geen structureel karakter krijgt? Hoe zullen deze additionele maatregelen eruit gaan zien?

De PVV-fractie heeft met belangstelling kennis genomen van het feit dat de maatregel uit twee onderdelen bestaat. Het doel ervan is de huishoudens met de laagste inkomens het meest te ontzien in hun zorgkosten. Daarmee wordt recht gedaan aan het principe van de zorgtoeslag; het betaalbaar houden van de zorg voor huishoudens met een laag inkomen. De leden vragen zich daarom af hoe het kan dat het zwaarste effect (<-3%) alleen bij de laagste inkomens voor zal komen. Verder willen deze leden weten hoe het kan dat het kleinste effect (-1 t/m 0%) vooral bij de hogere inkomens te zien zal zijn. Als het opsplitsen van de maatregel in twee onderdelen bedoeld is om de zorg betaalbaar te houden voor de laagste inkomens, waarom is het kleinste effect dan amper zichtbaar bij de huishoudens met het laagste inkomen? Is de minister van plan hier extra maatregelen te treffen om deze groep verder te ontzien?

De minister geeft in de nota van toelichting aan dat de Belastingdienst/ Toeslag automatisch rekening houdt met de nieuwe percentages. De administratieve lasten van burgers dalen hierdoor vanaf 2015 met circa 225 000 uur. Deze leden willen weten hoeveel uur extra controle de Belastingdienst uit moet voeren door deze maatregel. Daarnaast willen zij weten of het controlesysteem van de Belastingdienst 100% fraudebestendig is. Hoe wordt er zorg voor gedragen dat niemand onterecht zorgtoeslag zal ontvangen?

Ook willen deze leden de garantie dat de Belastingdienst te allen tijde «up to date» is met betrekking tot de gegevens van de zorgtoeslag. Het is bijzonder vervelend voor burgers wanneer zij na een loonstijging onterecht zorgtoeslag blijven ontvangen en dit onterecht ontvangen bedrag in één keer terug moeten betalen. Hoe gaat de controle van gegevens door de Belastingdienst zo vormgegeven worden dat zij maandelijks het recht en/of de hoogte van de zorgtoeslag kan bepalen en zo nodig aan te passen?

Gezien de noodzaak om de zorgtoeslag op korte termijn beheersbaar te houden steunen de leden het voorstel om het besluit met ingang van 1 januari 2012 in werking te laten treden.

Inbreng CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het Ontwerpbesluit houdende de wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag.

De zorgtoeslag zorgt ervoor dat ook de premie voor het basispakket betaalbaar blijft voor mensen met een laag inkomen. Daarom moet elke wijziging als doel hebben de zorgtoeslag betaalbaar te houden zodat de zorgtoeslag behouden blijft als schild voor de zwakken. In de toekomst zal de toeslag daarom gericht op de doelgroep worden toegesneden. Tegelijkertijd moet er worden gekeken hoe de lage en midden-inkomens zoveel mogelijk te ontzien bij stijgende kosten en dalende toeslagen. Het liefst doen deze leden dat overigens door het beter in de hand houden van de stijgingen van de zorgkosten.

Deze leden zijn van mening dat bij de wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag hiermee rekening is gehouden.

De leden van de CDA- fractie zouden graag wat nadere informatie ontvangen op de volgende punten.

1. De marginale druk neemt toe door het sneller aflopen van de zorgtoeslag: kan de regering een nieuwe marginale druk curve voor een aantal standaardhuishoudens aan de Kamer doen toekomen?
2. Welke logica zit er nu in de percentages behalve een budgettaire?
3. Indien een inwonend kind 150% van het Wettelijk Minimumloon verdient en daarvan zijn ouders onderhoudt, die verder niet over inkomen beschikken, hoe hoog wordt dat het recht op zorgtoeslag vastgesteld in het huishouden?
4. Indien een alleenstaande moeder samenwoont met haar 20 jarige zoon en de zoon heeft een inkomen van 120% WML en de moeder heeft geen inkomen maar wordt onderhouden door de zoon (die daartoe verplicht is), hoe wordt dan het recht op zorgtoeslag vastgesteld?

Inbreng SP-fractie

De leden van de SP-fractie zijn het oneens met het voornemen de zorgtoeslag te voorzien van drempel en een toetsingsinkomen. Zij herinneren de regering eraan dat bij de behandeling van de Zorgverzekerings-wet de belofte is gedaan dat zorgkosten voor iedereen te betalen zouden blijven: er was immers de buitengewone ziektekosten-af trek bij de belastingen en de zorgtoeslag zorgde voor een tegemoet-koming. Herinnert de regering zich deze belofte, en hoe ziet zij dan deze

bezuiniging van 2,9 miljard euro op een maatregel die bestaat voor de lage inkomens? Treft zij ook een maatregel van 2,9 miljard euro lastenverzwaring die de hoogste inkomens raken?

De leden van de SP-fractie begrijpen goed dat, wanneer je de zorgtoeslag in totaalbedrag gelijk laat blijven tussen 2010 en 2015, er dan grote inkomenseffecten gaan optreden. In deze jaren zal namelijk de zorgverzekeringspremie niet dalen, maar fors stijgen. Uit de nota van toelichting blijkt dat 1,4 miljoen mensen hun zorgtoeslag verliezen. Kan de regering aangeven in welke inkomenscategorieën deze mensen zitten in diverse percentages van het wettelijk minimumloon (WML)?

Deze leden vragen de regering de relatie toe te lichten met het aangenomen wetsvoorstel (32 777), dat zorgt voor een verlaging van het sociaal minimum. Is de consequentie van dit wetsvoorstel niet juist dat meer mensen recht krijgen op zorgtoeslag in plaats van minder? Kan de regering voorts de relatie toelichten met het wetsvoorstel wijzigingen in de Wet Werk en Bijstand (32 815) waarin een normering wordt voorgesteld voor inkomensondersteuning door gemeenten? Treft voorliggend voorstel in samenhang met de eerdergenoemde wet de werkende armen juist niet onevenredig hard? Kan de regering toelichten of deze effecten elkaar versterken?

In de nota van toelichting is het volgende te lezen: «dit effect wordt ook verwerkt in de standaardkoopkrachttabel die jaarlijks in de begroting van het ministerie van SZW wordt weergegeven». Impliceert dit dat de koopkrachteffecten van de inperking van de zorgtoeslag nog niet zijn verwerkt in de begroting 2012 SZW?

Kunnen de leden van de SP-fractie uit tabel 3 (pagina 6) concluderen dat juist de huishoudens met de laagste inkomens het hardst in de portemonnee worden getroffen? Zo nee, waarom niet? Wat is de reden dat nu juist alleen huishoudens op of onder het WML er meer dan 3% in koopkracht op achteruit gaan? Is de regering zich er van bewust dat bij de eindevaluatie van de terugbetalingsregeling van wanbetalers van de zorgpremie wordt gesproken over een urgente situatie met betrekking tot huishoudens die steeds moeilijker hun premie kunnen betalen? (pagina 15 van de eindevaluatie) Hoe verhoudt deze bezuiniging op de zorgtoeslag zich tot de constatering?

Hoe verhouden de cijfers in tabel 3 (pagina 6) zich tot de zinsnede in het wetsvoorstel waarin wordt gesteld dat de «ombuigingen in euro's gelijk over alle zorgtoeslaggebruikers wordt verdeeld»? Kan de regering een overzicht verstrekken waarin de afbouw van de zorgtoeslag voor diverse inkomensgroepen (in percentages van het WML) in euro's wordt weergegeven? Kan de regering de tabel 3 (pagina 6) vertalen naar aantallen personen per inkomensgroep (gebaseerd op diverse percentage van het WML) die worden getroffen door de bezuiniging op de zorgtoeslag? Kan de regering tevens de tabel 3 (pagina 6) opnieuw aan de Kamer toezenden, echter dan in plaats van percentages het aantal personen die worden getroffen?

Acht de regering het wenselijk dat de mensen op het sociaal minimum naast de beperking van de zorgpremie ook keihard worden getroffen door de verlaging van de huurtoeslag, het verlagen van de uitkeringen, het bevriezen van de kinderbijslag, het verhogen van de zorgpremie etc. etc.? Kan de regering in de beantwoording een tabel opnemen met daarin de koopkrachtpercentages uitgedrukt in % per kabinetsmaatregel die van invloed zijn op mensen met een inkomen op het sociaal minimum?

De leden van de SP-fractie zouden de regering willen vragen of het juist is dat de zorgtoeslag een regeling is voor mensen met een laag inkomen bij wie de zorgkosten onevenredig zwaar drukken op het inkomen. Zo ja, erkent zij dan ook dat deze maatregel enkel mensen met een laag inkomen treft? Welke nieuwe norm hanteert de regering voor het maximaal aanvaardbare percentage dat van het inkomen naar zorgkosten gaat?

Kan de regering aangeven welk percentage van het inkomen mensen met een inkomen van twee keer modaal, en een inkomen van 100 000 per jaar kwijt zijn? Vindt de regering het aanvaardbaar dat mensen met een laag inkomen fors meer van hun inkomen kwijt zijn aan de premie voor de zorgverzekering?

Vindt de regering het niet eerlijker om een inkomensafhankelijke zorgpremie in te voeren en de nominale premie te laten vervallen danwel fors te verlagen, zodat inkomen een gelijk percentage aan zorgkosten dragen? Zo ja, wanneer voert zij dit in? Zo nee, hoeveel mensen in de wanbetalingsregeling en in de schuldsanering zijn er nodig om de regering ervan te doordringen dat een meer eerlijke verdeling noodzakelijk is?

Inbreng ChristenUniefractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit houdende wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag. Deze leden begrijpen dat het budgettair niet houdbaar is wanneer een steeds groter percentage verzekerden recht op zorgtoeslag heeft, temeer omdat de zorgtoeslag alleen was bedoeld om de zorgpremie betaalbaar te houden voor huishoudens met een laag inkomen. De wijze waarop de wijziging van de percentages van het drempel- en het toetsingsinkomen voor de berekening van de zorgtoeslag wordt vormgegeven, vormt voor deze leden nog wel een aanleiding tot het stellen van de volgende vragen.

In de MvT wordt weergegeven dat voor een grote meerderheid (82%) van de huishoudens het cumulatieve inkomenseffect maximaal -2% zal zijn. Dit inkomenseffect wordt uitgesmeerd over de jaren 2012–2015. De leden van de ChristenUniefractie vragen of het mogelijk is alleenstaanden en paren die in de bijstand zitten geheel te ontzien van een negatief inkomenseffect. Zij zijn van mening dat door de cumulatie van (bezuinigings)maatregelen die van invloed zijn op het inkomen er al genoeg financiële druk op deze laagste inkomensgroep komt te staan. Zij zouden graag willen voorkomen dat deze maatregel ook effect heeft op de laagste inkomensgroep.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen op welke gegevens is gebaseerd dat de standaardpremie na 2 051 harder zal gaan groeien dan de normpremie.

Zij vragen of het klopt dat deze wijziging geen actie van burgers en/of bedrijven zal vergen. Burgers zijn immers verplicht om zelf hun toetsingsinkomen aan te geven. Deze leden verwachten dat er een kans bestaat dat deze maatregel ervoor zorgt dat veel Nederlanders hun toetsingsinkomen opnieuw zullen moeten aangeven. Wordt deze verwachting gedeeld? Is de Belastingdienst/Toeslagen voldoende voorbereid om deze maatregel per 1 januari 2012 uit te voeren? Wat is, naar aanleiding van deze wijziging, het te verwachten percentage aantal verzekerden dat van de Belastingdienst/Toeslagen een brief zal ontvangen waarin staat dat zij onrechtmatig zorgtoeslag hebben ontvangen en het dus moeten terugbetalen? De leden van de ChristenUniefractie zijn van mening dat

zoveel mogelijk moet worden beperkt dat mensen achteraf hun onrechtmatige zorgtoeslag moeten terugbetalen. Zij vragen de regering dan ook hoe dit kan worden voorkomen.